
Huta Nowa, st. I, pow. Gostynin, woj. mazowieckie, AZP 51-51/14

Informator Archeologiczny : badania 33, 28-29

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zarejestrowano także w warstwie II, a w odcinku 13 również w warstwie III. Odkryto 4 obiekty w postaci płytkich jam nieckowatych. W trakcie badań pozyskano ponad 3100 fragmentów ceramiki kultury pucharów lejkowatych, około 240 fragmentów ceramiki z wczesnej epoki brązu i zbiór około 180 krzemieni. Przeprowadzona planigrafia wykazała, że materiał ceramiczny występuje w postaci skupień. Wśród zabytków krzemiennych łączonych z kulturą pucharów lejkowatych dominują wykonane z krzemienia czekoladowego. Stwierdzono także zabytki krzemienne z wczesnej epoki brązu, w tym interesujące ostrze lub nóż z krzemienia wołyńskiego. Zbiór zabytków ze stanowiska uzupełniają nieliczne fragmenty polepy.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Gustorzyn, st. 9, gm. Brześć Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie, AZP 47-46 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Henryków, st. 15, gm. Ziębice, woj. dolnośląskie, AZP 90-28/107 – patrz: paleolit

Hrubieszów, st. 24, gm. miejska *loco*, woj. lubelskie, AZP 86-94/212 – patrz: nowożytność

HUTA NOWA, st. 1, pow. Gostynin, woj. mazowieckie, AZP 51-51/14

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit – faza wiórecka)

Sondażowe badania ratownicze, przeprowadzone przez dr Małgorzatę Rybicką (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi). Finansował WKZ w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Otworzono wykop w środkowej części wyniesienia o powierzchni 525 m².

Stanowisko 1 w Hucie Nowej zostało zlokalizowane w czasie badań powierzchniowych przeprowadzonych w roku 1987 przez mgr. Jacka Wysockiego. Zebrano wówczas z powierzchni 14 fragmentów ceramiki kultury pucharów lejkowatych. W czasie prac weryfikacyjnych wykonanych w roku 1998 stwierdzono znaczne zniszczenie stanowiska.

Stanowisko znajduje się na północnym brzegu jeziora Gąsieniec. Zajmuje ono duże, wypłaszczone wyniesienie. Podłoże glebowe w tym rejonie stanowi piasek. Materiał w czasie badań w 1999 roku zbierano w ramach odcinków o wymiarach 5 x 5m². Wykonywano planografię zabytków z warstw mechanicznych o grubości 10 cm znajdujących się pod poziomem „ornym”. W sumie odkryto ponad 6000 ułamków naczyń kultury pucharów lejkowatych oraz ponad 350 krzemieni. W zbiorze krzemieni dominują surowce importowane; czekoladowy i wołyński. Kilka procent stanowi krzemień świeciechowski. Ponadto wykorzystywano miejscowy krzemień bałtycki. W zbiorze ceramiki dominują naczynia w typie zasobowym, często o średnicach wylewu przekraczających 30 cm. Ponadto odkryto puchary typu B, misy i naczynia w typie waz nawiązujących do form z grupy południowej tej kultury. W zbiorze z tego wykopu liczba flasz z kryzą i amfor była nieznaczna. Naczynia zdobiono głównie elementami wykonanymi w technice odciskania (palcem, różnymi odmianami słupka). Tego typu ornamentykę stwierdzono głównie w strefach podkrawędnych naczyń. Nie wyróżniono zdobień wykonanych różnymi odmianami sznura. W strefie brzuścowej kilku form stwierdzono „drabinę”. Tylko dwie formy ozdobiło w strefie podkrawędnej wewnętrznej naczyń. Analogie do zdobnictwa z tego stanowiska można znaleźć w Opatowicach, st. 1. Można wstępnie sądzić, że chronologia osady z Huty Nowej, st. 1, odnosi się do klasycznej fazy wióreckiej kultury pucharów lejkowatych. W wyniku tych badań odkryto również 12 obiektów osadowych, głównie typu nieckowatego; jedną jamę trapezową i jedną prostokątną. Jest to jedno z nielicznych stanowisk kultury pucharów lejkowatych na Pojezierzu Gostynińskim (obok Kluska Białego, st. 7, i Annopola, st. 1), gdzie w wypełniskach obiektów wyróżniono liczne zbiory zabytków. Pobrano szereg prób do datowania

14C oraz próbkę gliny z jamy nieckowatej. Powyższy obiekt należy do najciekawszych odkryć w Hucie Nowej, st. 1. Wypełnisko dużej nieckowatej formy stanowiła glina, najprawdopodobniej przyniesiona z okolicy. Aby określić, czy służyła do wyrobu naczyń, zostaną przeprowadzone analizy porównawcze zawartości pierwiastków śladowych w niej i naczyniach. Podsumowując, stanowisko kultury pucharów lejkowatych w Hucie Nowej jest obecnie jednym z ciekawszych stanowisk tej kultury w otoczeniu Kujaw.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania należy kontynuować.

Inowrocław, st. 100, gm. *loco*, woj. kujawsko- pomorskie, AZP 45-40 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Jordanowo, st. 12, gm. Świebodzin, woj. lubuskie, AZP 53-14/47 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Kadłubiec, st. 5, gm. Leśnica, woj. opolskie, AZP 94-39/64 – patrz: późne średniowiecze

KARMANOWICE, st. 35, gm. Wąwolnica, woj. lubelskie, AZP 75-77/149

- cmentarzysko i wielofazowa osada kultury pucharów lejkowatych (3100-2500 p.n.e.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w terminie od 1 do 17 sierpnia, przez dr Jolantę Nogaj-Chachaj (autorka sprawozdania, Katedra Archeologii Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej). Finansowane przez Katedrę Archeologii Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej. Trzynasty sezon badań. Przebadano powierzchnię 70 m².

W trakcie prac odkryto kolejny fragment warstwy kulturowej kultury pucharów lejkowatych (z fazy młodszej osady), warstwę deluwium o miąższości około 15 cm, zawierającą bardzo liczne fragmenty ceramiki i narzędzi kultury pucharów lejkowatych, pochodzące ze zniszczonej partii osady. Nie udało się ustalić północnej granicy stanowiska – z pewnością jest ona położona około 75-120 m dalej na północ, niż dotychczas sądzono. Pod warstwą deluwium natrafiono na dołki posłupowe obiektów starszej fazy kultury pucharów lejkowatych na tym stanowisku.

W części południowej stanowiska obserwacje powierzchniowe wskazują na istnienie jeszcze kilku grobów kultury pucharów lejkowatych.

Materiał zabytkowy znajduje się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. V, „Sprawozdaniach Archeologicznych”, „Przeglądzie Archeologicznym”.

Badania będą kontynuowane.

KARWIANY-KOMOROWICE, st. 12, gm. Żórawina, woj. dolnośląskie, AZP 81-28/102

- neolityczny (?) pochówek bydłocy

Badania prowadził dr Leszek Żygadło pod merytorycznym kierunkiem prof. dr. hab. Bogusława Gedigi (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział Wrocław). Pracami w terenie kierował mgr Eryk Wodejko. Prace finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad.

Stanowisko zostało odkryte 26 marca 1999 roku przez mgr. Edwarda Drużyłowskiego podczas obserwacji archeologicznych w trakcie robót ziemnych towarzyszących budowie odstoju na kilometrze 157+100 budowanej autostrady A-4.

Odkryto neolityczny (?) pochówek bydłocy, który znajdował się w niewielkiej jamie o zachowanych